

11sinif 13-soz-p04-secere-temsiliyle-hilkat-hakikatinin-tasviri - Set 1

1-) Parçada ilk olarak nasıl bir örnek tasavvur ettiriliyor? (13 kelime)

Gözden gizlenmiş, çok

2-) Bu ağaçla ilgili doğru çizim yapabilmek için sadece bir parçasını bilmek yeterli midir? (8 kelime)

Hayır; bütünü

3-) Görünmeyen bu ağacı doğru şekilde çizen kişi hakkında hangi sonuca varılır? (11 kelime)

O kişinin

4-) Buradaki örnekte ressamın başarısı en çok nerede ortaya çıkıyor? (10 kelime)

Ağacın tüm

5-) Parçada “mümkînatın hakikati” denilince genel olarak ne kastediliyor? (8 kelime)

Sonradan var

6-) Varlık yönünden bu ağacın genişliği hangi karşıtlıklarla anlatılıyor? (11 kelime)

En aşağıdan

7-) “Her uzva ve meyveye lâıyk suret vermek” sözü mecazen ne anlatır? (11 kelime)

Her varlığı

8-) “Kâinatın tılsımı” ifadesi parçada hangi manaya gelir? (10 kelime)

Varlık âleminin

9-) Temsilin ana fikri tek cümleyle nasıl ifade edilebilir? (14 kelime)

Böylesine geniş ve

10-) Bu pasajın ana mesajını öğrenci diliyle nasıl özetlersin? (14 kelime)

Kur’an, kâinatı öyle

11sinif 13-soz-p04-secere-temsiliyle-hilkat-hakikatinin-tasviri - Set 2

1-) Metindeki temsili merkezinde bulunan varlık nedir? (5 kelime)

Gizli

2-) Bu canlandırmada niçin perde arkasında kalmış bir ağaç seçilmiş olabilir? (15 kelime)

Görölmeyen bir hakikatin

3-) Çizimde yalnız tek tek parçaların değil, aralarındaki oranların da doğru olması neyi gösterir? (5 kelime)

Ağacın

4-) Ressamın başarısı hangi iki şeyin birlikte yapılmasına dayanıyor? (9 kelime)

Sınırları doğru

5-) Kur'an'ın anlattığı yaratılış ağacının genişliği nasıl tasvir ediliyor? (15 kelime)

Zaman bakımından başlangıçtan

6-) Parçada "ferşten arşa" denilen kapsam nasıl anlaşılmalıdır? (13 kelime)

En aşağı görölen

7-) Parçaya göre araştırmacılar Kur'an'ın bu anlatımında hangi niteliği fark ediyor? (11 kelime)

Son derece

8-) Parçada övölen şey Kur'an'ın sadece güzelliği midir, yoksa doğruluğu da mıdır? (7 kelime)

Hem

9-) Metinden çıkarıma göre, böylesine kapsamlı bir anlatım insan sözü olsaydı hangi eksiklik beklenirdi? (7 kelime)

Parçalar

10-) Bu bölümden çıkarılacak inançla ilgili ders nedir? (10 kelime)

Kur'an'ın beyanına

11sinif 13-soz-p04-secere-temsiliyle-hilkat-hakikatinin-tasviri - Set 3

1-) Parçada kurulan örnekte ağaç niçin “acayip” ve “çok geniş” olarak düşünülüyor? (13 kelime)
Sonraki kıyasın büyüklüğünü

2-) Hayal edilen ağacın “çok yayılmış” olması neden önemlidir? (17 kelime)
Çünkü genişledikçe bütün parçalarını

3-) Ressamın perde üzerine sınırlar çizmesi neyi temsil eder? (11 kelime)
Görünmeyen yapının

4-) Başlangıç ve bitiş noktaları çok uzak olan bir yapıyı uygun biçimde göstermek neden güçlü bir delildir? (12 kelime)
Çünkü bu, sadece

5-) İkinci paragrafta bu benzetme doğrudan neye aktarılıyor? (9 kelime)
Kur’an’ın mümkün

6-) Bu yapının zaman ve mekân bakımından geniş oluşu Kur’an’ın hangi yönünü öne çıkarır? (8 kelime)
Kuşatıcı anlatım

7-) “Bütün muhakkikler” ifadesiyle kimler kastediliyor? (9 kelime)
Derin araştırma

8-) Kâinatın sırlarını çözmek ile yaratılışın bilmeccesini açmak arasında nasıl bir ilişki kuruluyor? (11 kelime)
İkisi de

9-) Parçadaki delillendirme yöntemi daha çok hangi tür akıl yürütmeye örnektir? (7 kelime)
Benzetme

10-) Sonuç olarak bu bölüm Kur’an hakkında hangi hükmü vermeye yönlendirir? (9 kelime)
Kur’an’ın, yaratılışın

11sinif 13-soz-p04-secere-temsiliyle-hilkat-hakikatinin-tasviri - Set 4

1-) Parçada önce hayal ettirilen ağacın en önemli özelliği nedir? (7 kelime)

Geniş,

2-) Ağaç örneğinde dallar, yapraklar, çiçekler ve meyveler arasında hangi özelliklerin bulunması gerektiği vurgulanıyor? (9 kelime)

Bunların birbirine

3-) Uzak noktaları bile birbirine uygun biçimde çizebilen kişi hakkında neden şüphe kalmaz deniyor? (9 kelime)

Çünkü böyle

4-) Bu temsil daha sonra neye uygulanıyor? (9 kelime)

Kur'an'ın varlık

5-) Bu yaratılış ağacının zaman yönünden sınırı nasıl veriliyor? (8 kelime)

Dünya hayatının

6-) Kur'an'ın bu büyük yaratılış bütününü anlatırken öne çıkan temel başarısı nedir? (10 kelime)

Her parçayı

7-) Araştırmacıların Kur'an için övgüde bulunmaları sadece duygusal bir tepki midir? (11 kelime)

Hayır; derin

8-) Bu hayranlığın sebebi hangi iki büyük meselenin açıklanmasına bağlanıyor? (10 kelime)

Kâinatın gizli

9-) Parça, Kur'an'ın hangi yönünü ispat etmeye çalışıyor? (12 kelime)

Onun ilâhî kaynaklı,

11sinif 13-soz-p04-secere-temsiliyle-hilkat-hakikatinin-tasviri - Set 5

1-) Metindeki temsil bir gözlem mi, yoksa öğretici bir zihnî canlandırma mı? (4 kelime)
Öğretici

2-) Ağaç görünmediği hâlde onun bütün parçalarını uygun şekilde resmeden kişi neden dikkat çekici kabul edilir? (9 kelime)
Çünkü görünmeyeni

3-) Sadece meyveyi veya dalı değil, hepsini birbiriyle uyumlu göstermek niçin önemlidir? (12 kelime)
Çünkü gerçek bilgi,

4-) Temsilden asıl maksada geçildiğinde, Kur'an ne hakkında söz söyleyen bir rehber olarak sunuluyor? (12 kelime)
Varlıkların gerçeği ve

5-) Kur'an'ın açıklamaları hangi genişlikte bir sahayı kapsıyor? (8 kelime)
Başlangıçtan sona

6-) "Her bir uzuv" ifadesi Kur'an'ın anlatımında neye karşılık gelir? (9 kelime)
Yaratılıştaki çeşitli

7-) Kur'an'ın beyanında araştırmacıları etkileyen temel özellik nedir? (9 kelime)
Çok geniş

8-) Parçaya göre Kur'an'ın yaptığı iş sadece bilgi vermek midir, yoksa daha fazlası mı vardır? (10 kelime)
Daha fazlası

9-) Parçanın akışına göre, uyumlu anlatım neden önemli bir delildir? (16 kelime)
Çünkü böylesi geniş bir

11sınıf 13-soz-p04-secere-temsiliyle-hilkat-hakikatinin-tasviri - Set 6

1-) Pasajın başındaki örnek okuyucuya neyi düşündürmek için kurulmuştur? (12 kelime)

Görülmeven bir hakikatin

2-) Ağaçtaki parçaların birbirine uygun olması neden önemli bir delil sayılıyor? (12 kelime)

Çünkü gerçek bilgi

3-) Görünmeyen ağaca dair doğru şekiller çizen kişi hangi tür bilgiye sahip kabul edilir? (12 kelime)

Gizliyi kuşatan, ayrıntıları

4-) “Gayb-âşina nazar” ifadesi bu bağlamda nasıl anlaşılmalıdır? (10 kelime)

Görünmeyeni bilen,

5-) “Şecere-i hilkat” sözüyle ne anlatılıyor? (9 kelime)

Yaratılmışlar âleminin

6-) Kur’an’ın bu yaratılış bütününi anlatırken yaptığı en belirgin şey nedir? (11 kelime)

Her kısma

7-) Parçada geçen takdir ifadeleri, ilim ehlinin nasıl bir tutum aldığını gösteriyor? (12 kelime)

Kur’an’ın açıklamalarını inceleyip

8-) Metne göre Kur’an’ın çözdüğü iki zor mesele nasıl özetlenebilir? (11 kelime)

Varlık düzeninin

9-) Bu pasaj, Kur’an’ın hangi delil tarzını dolaylı olarak ortaya koyuyor? (13 kelime)

Kendi içindeki uyum

CEVAP ANAHTARI

11sinif 13-soz-p04-secere-temsiliyle-hilkat-hakikatinin-tasviri - Set 1 -

CEVAPLAR

1-) Parçada ilk olarak nasıl bir örnek tasavvur ettiriliyor?

Gözden gizlenmiş, çok büyük, şaşırtıcı ve her tarafa yayılmış bir ağaç hayal ettiriliyor.

2-) Bu ağaçla ilgili doğru çizim yapabilmek için sadece bir parçasını bilmek yeterli midir?

Hayır; bütünü ve parçalar arası ilişkiyi bilmek gerekir.

3-) Görünmeyen bu ağacı doğru şekilde çizen kişi hakkında hangi sonuca varılır?

O kişinin ağacı sıradan tahminle değil, kuşatıcı bir bilgiyle bildiği anlaşılır.

4-) Buradaki örnekte ressamın başarısı en çok nerede ortaya çıkıyor?

Ağacın tüm parçalarını aynı yapıya uygun biçimde birleştirmesinde ortaya çıkıyor.

5-) Parçada “mümkînatın hakikati” denilince genel olarak ne kastediliyor?

Sonradan var edilen bütün mahlûkatın yaratılış gerçeği kastediliyor.

6-) Varlık yönünden bu ağacın genişliği hangi karşıtlıklarla anlatılıyor?

En aşağıdan en yükseğe ve en küçükten en büyüğe uzanmasıyla anlatılıyor.

7-) “Her uzva ve meyveye lâıyk suret vermek” sözü mecazen ne anlatır?

Her varlığı ve her konuyu kendi yerine uygun şekilde açıklamayı anlatır.

8-) “Kâinatın tılsımı” ifadesi parçada hangi manaya gelir?

Varlık âleminin kapalı kalmış anlam ve düzeninin çözülmesi manasına gelir.

9-) Temsilin ana fikri tek cümleyle nasıl ifade edilebilir?

Böylesine geniş ve uyumlu bir anlatım, ancak her şeyi kuşatan ilâhî bir bilgiye dayanabilir.

10-) Bu pasajın ana mesajını öğrenci diliyle nasıl özetlersin?

Kur’an, kâinatı öyle dengeli anlatır ki bunu ancak her şeyi bilen Allah’ın kelâmı yapabilir.

11sinif 13-soz-p04-secere-temsiliyle-hilkat-hakikatinin-tasviri - Set 2 -

CEVAPLAR

1-) Metindeki temsilin merkezinde bulunan varlık nedir?

Gizli tutulan büyük bir ağaçtır.

2-) Bu canlandırmada niçin perde arkasında kalmış bir ağaç seçilmiş olabilir?

Görülme-yen bir hakikatin doğru anlatımının ne kadar güçlü bir delil olduğunu göstermek için seçilmiş olabilir.

3-) Çizimde yalnız tek tek parçaların değil, aralarındaki oranların da doğru olması neyi gösterir?

Ağacın mahiyetinin bilinmiş olduğunu gösterir.

4-) Ressamın başarısı hangi iki şeyin birlikte yapılmasına dayanıyor?

Sınırları doğru çizmesine ve parçaları uygun oranlarla birleştirmesine dayanıyor.

5-) Kur'an'ın anlattığı yaratılış ağacının genişliği nasıl tasvir ediliyor?

Zaman bakımından başlangıçtan sona, mekân ve varlık bakımından en küçükten en büyüğe kadar yayılmış gösteriliyor.

6-) Parçada "ferşten arşa" denilen kapsam nasıl anlaşılmalıdır?

En aşağı görülen âlemden en yüce mertebelere kadar bütün varlık katmanları olarak anlaşılmalıdır.

7-) Parçaya göre araştırmacılar Kur'an'ın bu anlatımında hangi niteliği fark ediyor?

Son derece yerinde, dengeli ve isabetli bir tasvir gördüklerini fark ediyorlar.

8-) Parçada övülen şey Kur'an'ın sadece güzelliği midir, yoksa doğruluğu da mıdır?

Hem güzelliği hem de hakikate uygun doğruluğudur.

9-) Metinden çıkarıma göre, böylesine kapsamlı bir anlatım insan sözü olsaydı hangi eksiklik beklenirdi?

Parçalar arasında kopukluk, dengesizlik veya uygunsuzluk beklenirdi.

10-) Bu bölümden çıkarılacak inançla ilgili ders nedir?

Kur'an'ın beyanına güvenmek, onun ilâhî ilme dayandığını fark etmekle güçlenir.

11sinif 13-soz-p04-secere-temsiliyle-hilkat-hakikatinin-tasviri - Set 3 -

CEVAPLAR

- 1-) Parçada kurulan örnekte ağaç niçin “acayip” ve “çok geniş” olarak düşünülüyor?
Sonraki kıyasın büyüklüğünü ve konunun sıradan bir şey olmadığını hissettirmek için böyle düşünülüyor.
- 2-) Hayal edilen ağacın “çok yayılmış” olması neden önemlidir?
Çünkü genişledikçe bütün parçalarını uyumlu göstermek daha zorlaşır ve bu da anlatıcının bilgisini daha açık ortaya koyar.
- 3-) Ressamın perde üzerine sınırlar çizmesi neyi temsil eder?
Görünmeyen yapının özelliklerini açık ve düzenli şekilde ortaya koymayı temsil eder.
- 4-) Başlangıç ve bitiş noktaları çok uzak olan bir yapıyı uygun biçimde göstermek neden güçlü bir delildir?
Çünkü bu, sadece yakın parçaları değil tüm sistemi bir arada tanıdığını gösterir.
- 5-) İkinci paragrafta bu benzetme doğrudan neye aktarılıyor?
Kur’an’ın mümkün varlıklar ve yaratılış düzeni hakkındaki beyanına aktarılıyor.
- 6-) Bu yapının zaman ve mekân bakımından geniş oluşu Kur’an’ın hangi yönünü öne çıkarır?
Kuşatıcı anlatım gücünü ve kapsamlı bilgisini öne çıkarır.
- 7-) “Bütün muhakkikler” ifadesiyle kimler kastediliyor?
Derin araştırma ve sağlam inceleme yapan ilim ehli kastediliyor.
- 8-) Kâinatın sırlarını çözmek ile yaratılışın bilmesini açmak arasında nasıl bir ilişki kuruluyor?
İkisi de Kur’an’ın varlık düzenini açıklama görevini iki yönü olarak sunuluyor.
- 9-) Parçadaki delillendirme yöntemi daha çok hangi tür akıl yürütmeye örnektir?
Benzetme yoluyla sonuca götüren bir muhakemeye örnektir.
- 10-) Sonuç olarak bu bölüm Kur’an hakkında hangi hükmü vermeye yönlendirir?
Kur’an’ın, yaratılışın bütününe kuşatan ilâhî bir kelâm olduğuna yönlendirir.

11sinif 13-soz-p04-secere-temsiliyle-hilkat-hakikatinin-tasviri - Set 4 -

CEVAPLAR

1-) Parçada önce hayal ettirilen ağacın en önemli özelliği nedir?

Geniş, dikkat çekici ve gözlerden saklı olmasıdır.

2-) Ağaç örneğinde dallar, yapraklar, çiçekler ve meyveler arasında hangi özelliklerin bulunması gerektiği vurgulanıyor?

Bunların birbirine uygun, dengeli ve bağlantılı olması gerektiği belirtiliyor.

3-) Uzak noktaları bile birbirine uygun biçimde çizebilen kişi hakkında neden şüphe kalmaz deniyor?

Çünkü böyle bir isabet, tahminden değil, açık bilgidir.

4-) Bu temsil daha sonra neye uygulanıyor?

Kur'an'ın varlık âlemi ve yaratılış düzeni hakkındaki açıklamalarına uygulanıyor.

5-) Bu yaratılış ağacının zaman yönünden sınırı nasıl veriliyor?

Dünya hayatının başlangıcından âhiretin sonuna kadar uzandığı söyleniyor.

6-) Kur'an'ın bu büyük yaratılış bütünü anlatırken öne çıkan temel başarısı nedir?

Her parçayı yerli yerince, birbirine uyumlu ve dengeli biçimde bildirmesidir.

7-) Araştırmacıların Kur'an için övgüde bulunmaları sadece duygusal bir tepki midir?

Hayır; derin inceleme sonunda gördükleri sağlam uyuma dayanan bilinçli bir tasdiktir.

8-) Bu hayranlığın sebebi hangi iki büyük meselenin açıklanmasına bağlanıyor?

Kâinatın gizli düzeninin ve yaratılışın çözülmesi zor yönlerinin açıklanmasına bağlanıyor.

9-) Parça, Kur'an'ın hangi yönünü ispat etmeye çalışıyor?

Onun ilâhî kaynaklı, kuşatıcı ve hakikate uygun bir beyan olduğunu göstermeye çalışıyor.

11sinif 13-soz-p04-secere-temsiliyle-hilkat-hakikatinin-tasviri - Set 5 -

CEVAPLAR

1-) Metindeki temsil bir gözlem mi, yoksa öğretici bir zihnî canlandırma mı?

Öğretici bir zihnî canlandırmadır.

2-) Ağaç görünmediği hâlde onun bütün parçalarını uygun şekilde resmeden kişi neden dikkat çekici kabul edilir?

Çünkü görünmeyeni rastgele değil, doğru ve kuşatıcı biçimde aktarmıştır.

3-) Sadece meyveyi veya dalı değil, hepsini birbiriyle uyumlu göstermek niçin önemlidir?

Çünkü gerçek bilgi, parçaları tek tek değil, bütün içindeki yerleriyle tanımayı gerektirir.

4-) Temsilden asıl maksada geçildiğinde, Kur'an ne hakkında söz söyleyen bir rehber olarak sunuluyor?

Varlıkların gerçeği ve yaratılışın bütünü hakkında açıklama yapan bir rehber olarak sunuluyor.

5-) Kur'an'ın açıklamaları hangi genişlikte bir sahayı kapsıyor?

Başlangıçtan sona kadar uzanan bütün yaratılış alanını kapsıyor.

6-) "Her bir uzuv" ifadesi Kur'an'ın anlatımında neye karşılık gelir?

Yaratılıştaki çeşitli varlıklara, safhalara ve hakikat parçalarına karşılık gelir.

7-) Kur'an'ın beyanında araştırmacıları etkileyen temel özellik nedir?

Çok geniş konuları bozmadan, karıştırmadan ve uygunluk içinde sunmasıdır.

8-) Parçaya göre Kur'an'ın yaptığı iş sadece bilgi vermek midir, yoksa daha fazlası mı vardır?

Daha fazlası vardır; aynı zamanda kâinatın gizli yönlerini açıklayıp anlamlandırır.

9-) Parçanın akışına göre, uyumlu anlatım neden önemli bir delildir?

Çünkü böylesi geniş bir konuda tam uyum, sınırlı insan bilgisinden çok daha üstün bir kaynağı gösterir.

11sinif 13-soz-p04-secere-temsiliyle-hilkat-hakikatinin-tasviri - Set 6 -

CEVAPLAR

- 1-) Pasajın başındaki örnek okuyucuya neyi düşündürmek için kurulmuştur?
Görülmeyen bir hakikatin doğru ve tutarlı biçimde anlatılmasının kaynağını düşündürmek için kurulmuştur.
- 2-) Ağaçtaki parçaların birbirine uygun olması neden önemli bir delil sayılıyor?
Çünkü gerçek bilgi olmadan bu kadar uyumlu bir bütün kurmak mümkün görünmez.
- 3-) Görünmeyen ağaca dair doğru şekiller çizen kişi hangi tür bilgiye sahip kabul edilir?
Gizliyi kuşatan, ayrıntıları bilen ve bütünü gören bir bilgiye sahip kabul edilir.
- 4-) “Gayb-âşina nazar” ifadesi bu bağlamda nasıl anlaşılmalıdır?
Görünmeyeni bilen, saklı olanı kuşatıcı biçimde tanıyan bakış olarak anlaşılmalıdır.
- 5-) “Şecere-i hilkat” sözüyle ne anlatılıyor?
Yaratılmışlar âleminin kökten dala kadar bağlantılı büyük yapısı anlatılıyor.
- 6-) Kur’an’ın bu yaratılış bütünü anlatırken yaptığı en belirgin şey nedir?
Her kısma uygun bir yer ve anlam vererek düzeni bozmadan açıklamasıdır.
- 7-) Parçada geçen takdir ifadeleri, ilim ehlinin nasıl bir tutum aldığını gösteriyor?
Kur’an’ın açıklamalarını inceleyip doğrulayan ve hayranlıkla kabul eden bir tutum aldıklarını gösteriyor.
- 8-) Metne göre Kur’an’ın çözdüğü iki zor mesele nasıl özetlenebilir?
Varlık düzeninin kapalı yönlerini ve yaratılışın anlaşılması güç sırlarını açığa çıkarmasıdır.
- 9-) Bu pasaj, Kur’an’ın hangi delil tarzını dolaylı olarak ortaya koyuyor?
Kendi içindeki uyum ve kapsam genişliğiyle doğruluğunu gösteren bir delil tarzını ortaya koyuyor.